

Aandachtspunten voor je IB-aangifte bij scheiding

Veelal is de periode tussen het uit elkaar gaan en de formele scheiding een grijs gebied. De belastingdienst heeft weinig oog voor grijze gebieden. En als je niet oppast, kunnen er na je scheiding een aantal vervelende en mogelijk kostbare complicaties ontstaan.

Het is dan ook verstandig om je bij een scheiding niet alleen juridisch, maar ook fiscaal goed te laten adviseren. In onze praktijk zien wij vaak dezelfde belastingtechnische hete hangijzers terugkeren.

Bijvoorbeeld over de partneralimentatie, de hypotheekrenteaftrek of het fiscaal partnerschap. Het invullen van de aangifte inkomstenbelasting leidt vaak tot grote problemen.

Vanaf 1 maart aanstaande staat de vooraf ingevulde aangifte weer klaar op de site van de Belastingdienst. Hieronder vermelden wij alvast vier aandachtspunten bij het invullen van de aangifte na scheiding.

1: Fiscaal partnerschap

Stel om te beginnen vast of je fiscaal partner was met je ex-partner, en zo ja: voor welke periode. Een fiscaal partnerschap heeft gevolgen voor de belasting die je moet betalen of terugkrijgt. Met een fiscaal partner kun je bepaalde inkomsten en aftrekposten verdelen, wat kan leiden tot belastingvoordeel.

Ook wanneer er een echtscheidingsverzoek bij de rechtbank is ingediend, kun je over het voorafgaande jaar nog altijd fiscaal partners zijn. Maar dan wel alleen zolang je samen nog op hetzelfde adres staat ingeschreven. Op het moment dat na een echtscheidingsverzoek één van beiden zich op een ander adres inschrijft, is het fiscaal partnerschap verbroken.

Waren jullie niet getrouwd en was er geen geregistreerd partnerschap, en laat één van jullie beiden zich elders inschrijven? Dan is op dat moment een eventueel fiscaal partnerschap verbroken.

Advies: als je een deel van het jaar fiscaal partners was, kun je ervoor kiezen om voor de aangifte het hele jaar als fiscaal partners te worden beschouwd. Wanneer één van beiden in het 52 procent-tarief zit, kun je in ieder geval over dat jaar nog de meest optimale aftrek genieten.

2: De eigen woning

Bij een scheiding leidt de eigen woning vaak tot de grootste problemen. Fiscaal gaat hierbij nogal eens wat mis, met mogelijk forse financiële gevolgen.

Tegenwoordig blijft bij een scheiding de koopwoning vaak nog een tijd gezamenlijk eigendom. Bijvoorbeeld omdat het niet meteen lukt de woning te verkopen, of omdat de bank weigert één van beiden te ontslaan uit de hoofdelijke aansprakelijkheid.

Wat in die gevallen veel voorkomt, is dat één van beiden de woning verlaat en de ander (degene die blijft) de volledige hypotheekrente gaat betalen. Dat is vaak ook logisch, want degene die de woning verlaat krijgt eigen woonlasten. Fiscaal heeft deze constructie echter wel wat haken en ogen. Althans, als je het niet goed regelt.

Meestal trekt degene die de volledige hypotheekrente betaalt, deze rente voor 100 procent af bij zijn aangifte inkomstenbelasting. Dat is echter fiscaal onjuist. Er is namelijk maar sprake van 50 procent eigendom. Het is fiscaal wel mogelijk om de ene helft van de betaalde rente als hypotheekrente af te trekken. Die andere helft kun je ook in aftrek brengen, maar dan als persoonsgebonden aftrek, in de vorm van partneralimentatie. Stem dan wel samen de beide aangiftes zorgvuldig af. En leg ook de verplichting tot betaling van de rente voor de (ex-)partner vast in een convenant.

Realiseer je dat deze situatie niet langer dan twee jaar kan duren. Na die tijd is de woning voor degene die zich elders heeft ingeschreven, fiscaal niet meer als 'eigen woning' aan te merken. Hierdoor vervalt maar liefst de helft van de aftrek! Bij die persoon verhuist de woning fiscaal gezien dan naar box 3. In plaats van de betaalde hypotheekrente af te kunnen trekken in box 1, wordt het verschil tussen de waarde van de woning en de eigenwoningschuld belast in box 3. De vermogensrendementsheffing wordt vanaf 2017 berekend via 3 schijven die afhankelijk zijn van de hoogte van het vermogen. De IB heffing daarover bedraagt 30%.

3: Partneralimentatie

Een ander punt dat tot vervelende verrassingen kan leiden, is de partneralimentatie.

De alimentatie-betaler, kan dit bedrag als persoonsgebonden aftrekpost opvoeren in box 1. Maar vanaf de datum waarop dat ingaat, moet de alimentatie-ontvanger dit bedrag wel als inkomen opgeven. En dan wordt het dus belast voor de inkomstenbelasting (tot 52 procent!), met mogelijke gevolgen voor het ontvangen van toeslagen. Wie daar niet op rekt, kan een jaar later worden geconfronteerd met een fikse navorderingen.

Zorg dus bij scheiding dat je duidelijke afspraken maakt (en vastlegt) welke betalingen onder de partneralimentatie vallen. Voorkom een financieel grijs gebied! Realiseer je goed dat, vanaf het moment dat je duurzaam gescheiden leeft, alles wat wordt betaald mogelijk neerkomt op 'partneralimentatie in fiscale zin'.

'Duurzaam gescheiden' betekent volgens de fiscus dat je niet meer als echtgenoten in gezinsverband samenwoont én dat die situatie niet tijdelijk is.

4: Aftrekbaarheid advocaatkosten

Als je advocaatkosten hebt gemaakt om partneralimentatie te verkrijgen, dan levert dat een aftrekpost op waardoor je belastingvoordeel geniet.

Dit belastingvoordeel is er echter niet voor degene die de partneralimentatie moet betalen. Ook niet als dat lijdt tot sterke beperking van de alimentatieverplichting.

Conclusie

Er zijn nogal wat zaken waaraan je aandacht moet besteden bij het doen van de IB-aangifte na scheiding. Je hebt tot 1 mei van elk jaar de tijd. Wij zijn graag bereid te adviseren om een zo gunstig mogelijk resultaat voor beiden te bereiken.